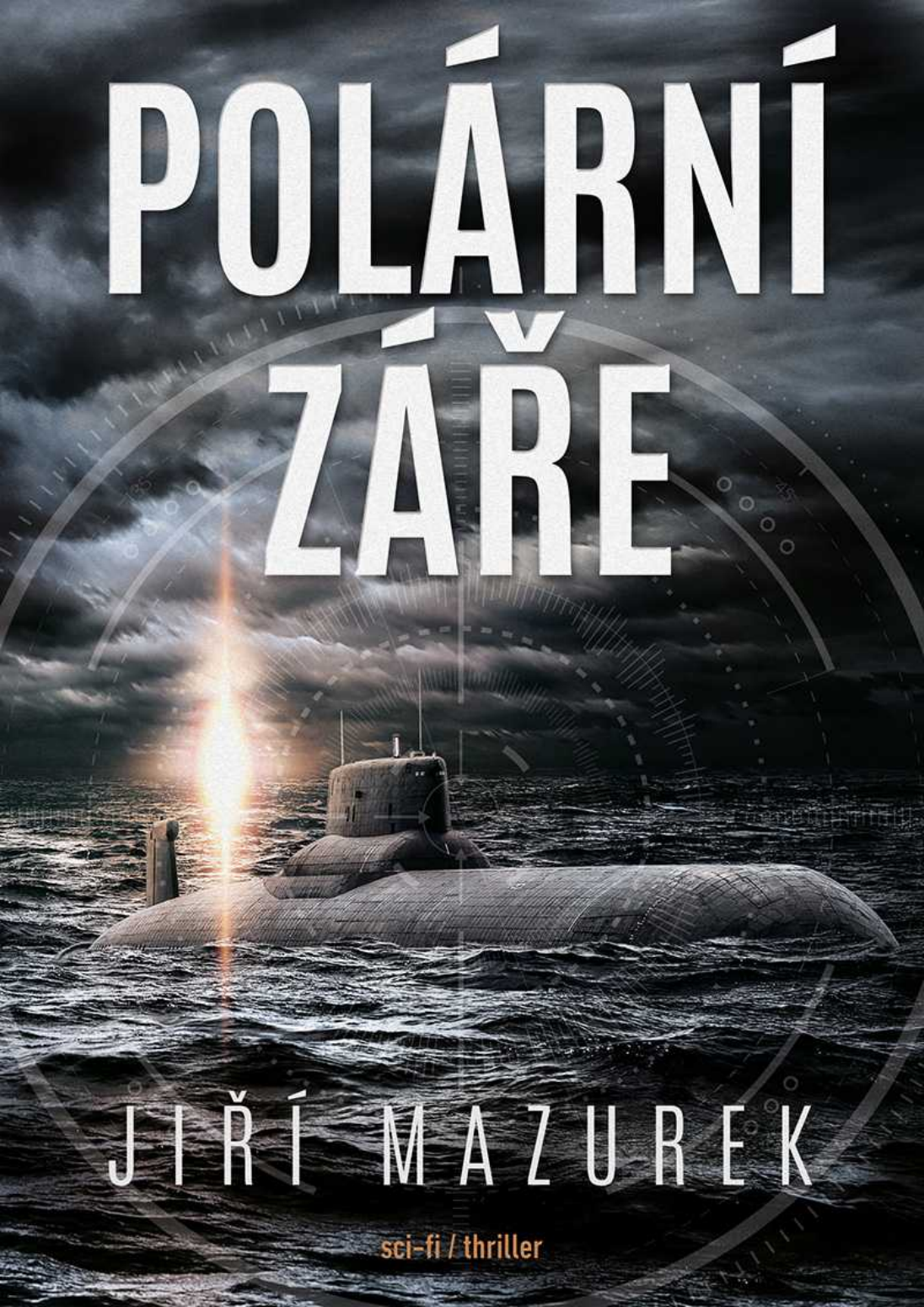

POLÁRNÍ ZÁŘE

J I Ř Í M A Z U R E K

sci-fi / thriller

POLÁRNÍ ZÁŘE

POLÁRNÍ ZÁŘE

sci-fi / thriller

J I Ř Í M A Z U R E K

MYSTERY PRESS

2017

Tato kniha je beletristické dílo. Jména, postavy, organizace, místa a události v ní uvedené jsou buď výplodem autorovy představivosti, nebo jsou použity ve fiktivním kontextu.

Tato kniha ani žádná její část, nesmějí být kopírovány, zálohovány ani šířeny v jakékoli podobě a jakýmkoli způsobem bez písemného souhlasu nakladatele.

Copyright © Jiří Mazurek, 2017

Cover © Book Makers, 2017

Czech Edition © Mystery Press, Praha 2017

ISBN 978-80-7588-013-0 (epub)

ISBN 978-80-7588-014-7 (mobi)

ISBN 978-80-7588-015-4 (pdf)

Pro tebe, Pepíne

Severní ledový oceán

*Barentsovo
moře*

Karské moře

Nová země

průliv Matočkin

PRVNÍ ČÁST

Prolog

Moskva, září 2014

Vasilij Soboljev za sebou zamkl kancelář ve druhém patře Katedry dálkového průzkumu Země na Baumanově Státní technické univerzitě. Bylo nádherné letní odpoledne, jaké se v Moskvě nevyskytuje často, a Soboljev měl pocit, že se štěstím vznáší půl metru nad zemí.

Včera čirou náhodou učinil bezesporu největší objev v dějinách lidstva.

Jakmile veřejně oznámím, co jsem objevil, Trója a další archeologické senzace minulosti budou nadobro zapomenuty...

Před půl rokem si ze svého grantu zakoupil pozorovací čas na indické družici Cartosat-2C provádějící podpovrchový průzkum Země. Omylem však zadal špatné souřadnice, a místo uralské oblasti obdržel data pro Severní ledový oceán. To bylo samozřejmě politováníhodné, ale více s tím Soboljev udělat nemohl, draze zaplacený čas byl nadobro pryč. Plný rozčarování náhodně procházel půdní profily nějakých pět set kilometrů severněji, než ležela jeho původní oblast zájmu, až narazil na Novou Zemi, rozsáhlé arktické souostroví. A tam, v hloubce šedesáti metrů, našel něco neuvěřitelného.

Ohromení, které ho na židli téměř paralyzovalo, ani po šestadvaceti hodinách stále ještě nevyprchalo. Doslova se tehdy očima přilepil k obrazovce a vydržel tak skoro čtvrt hodiny. Když se vzpamatoval, překontroloval data.

Poprvé.

Podruhé.

Potřetí.

Stále to tam bylo. Stáhnul a pečlivě prozkoumal půdní profily z blízkého okolí nálezů, ale záhadná struktura byla patrná i tam.

O chybu měřicího přístroje se tedy nejednalo.

Okamžitě telefonoval Jeleně Glazunovové, své kolegyni a spoluřešitelce projektu. Samozřejmě jí do telefonu neprozradil všechno. Ale Jelena i přesto pochopila, o jak obrovský objev se jedná. Zítra se spolu setkají a domluví další postup.

Soboljev seběhl po schodech do vstupní haly, prošel točitými dveřmi ven a zamířil k parkovišti. Vůbec nevnímal okolní svět, studenty sedící na trávě v parku a děti běžící kolem kašny. V duchu se opájel palcovými titulky v novinách se svým jménem, a to nejen v ruském tisku, ale i v Evropě, nebo dokonce v Americe.

Určitě mě pozvou do televize.

Špičkové univerzity mi nabídnou možnost přednášet.

Ve svých představách už si podával ruce se slavnými vědci a světovými politiky...

Nastartoval auto, stříbrnou Ladu Prioru, a vyrazil domů. Zařadil se do pomalého proudu vozidel sunoucích se po Lefortovské nábrežní ulici, přehoupl se přes řeku Jauzu k parku plnému šťastných mužů a žen s kočárky a pak odbočil doprava na sídliště Izmailovo. V duchu si blahořečil za grant, který mu přinesl dodatečný příjem v téhle těžké době, a který mu zanedlouho vynesou i nehynoucí slávu...

Asi po třech kilometrech se mu postavil do cesty policista v typické modrošedé uniformě a s červenou plácačkou v pravačce.

Soboljev zastavil v zálivu na okraji silnice, hned za policejním vozem.

Nic mu nemohlo pokazit dobrou náladu, ani pokuta ne.

Policista krátce zaklepal na boční sklo.

Soboljev stáhl okénko.

„Dobrý den, pane řidiči. Doklady od vozidla a řidičský průkaz,“ oznámil znuděným hlasem strážce zákona.

Soboljev uposlechl.

Policista si zběžně prohlédl dokumenty.

„Vasilij Soboljev? Státní technická univerzita, Katedra dálkového průzkumu Země?“

Soboljev přikývl. „Ano.“

„Vystupte si a pojd'te se mnou,“ řekl policista.

Soboljev vystoupil. „Jel jsem příliš rychle? Zapomněl jsem svítit?“

Policista jen zavrtěl hlavou a pokynul k bílému policejnímu vozu s modrým vodorovným pruhem a nápisem *Milicija*. „Vyřídíme to tam.“

Policista posadil Soboljeva vedle sebe na zadní sedadlo. Na místě řidiče a spolujezdce seděli další dva muži v uniformách. Policista na místě spolujezdce měl v levém uchu černou vysílačku, jejíž drobný černý kabel se ztrácel za límcem o pár centimetrů níže.

To Soboljeva překvapilo.

Dopraváci obvykle nenosili v uších vysílačky.

Soboljev si náhle uvědomil, že v dokladech, které podal policistovi, není nikde uvedeno jeho zaměstnání.

Ale ten policista přesně věděl, kde pracuji...

Muž na předním sedadle spolujezdce se k němu otočil a probodl ho chladnými, modrými očima.

Soboljev instinktivně hmátl po klice.

Příliš pozdě.

Klapnutí automatického blokování dveří se ozvalo o zlomek vteřiny dříve.

Soboljev zalomcoval dveřmi v marné snaze je otevřít.

Co to má sakra znamenat...

Myšlenku už nedokončil. Vpravo na krku ucítil ostré bodnutí a svět se vzápětí rozplynul v nicotě.

O hodinu později vypadla z okna panelového domu při věšení prádla jistá Jelena Glazunovová. Podle policejních statistik se jednalo o nehodu, jaká se stává pouze jednou za deset let.

1

O několik let později

Novaja Zemlja je oficiální název souostroví v Severním ledovém oceánu, omývaném ze západu Barentsovým a z východu Karským mořem. Kromě mnoha menších ostrovů ji tvoří dva hlavní ostrovy: Jižní a Severní. Ostrovy byly poprvé osídleny už v 11. století Něnci, obyvateli severní Sibíře, kteří tam přišli za bohatými úlovky polárních lišek, mrožích klů, mrožího a vorvaniho sádla a sobích kůží. Poté byla Nová Země na dlouhá staletí opuštěna. Až na konci 16. století do této oblasti pronikli holandští mořeplavci ve snaze najít takzvanou „severovýchodní cestu“ kolem severního pobřeží Ruska. Jedním z těchto mořeplavců byl i Willem Barents, po němž bylo nazváno moře západně od Nové Země.

Ve druhé polovině 19. století se následkem globálního oteplování severní polokoule stala tato oblast přístupná zejména norským rybářům, což přimělo carské Rusko, které si činilo na Novou Zemi nárok, přesídlit sem kolonisty z řad Něnců. Byla zde založena první osada *Nové Karmakuly* s pravidelným lodním spojením s Archangelskem a meteorologickou stanicí.

Po druhé světové válce Sověti zřídili na obou ostrovech vojenské základny, kotviště jaderných ponorek a podmořská úložiště jaderného paliva. Bilance těchto „smetišť“ nahání hrůzu: jen v zátoce *Civolka* leží na dně moře 4750 kontejnerů s jaderným odpadem, v *Zátoce Stěpového* 1850 kontejnerů včetně ponorky *K 27* se dvěma jadernými reaktory. Dále je u břehů Nové Země pohřbeno šedesát jaderných ponorek postavených v padesátých nebo šedesátých letech. Obrovská

neobydlená území byla přeměněna na jadernou střelnici. Celkem zde bylo odpáleno 130 jaderných náloží, pod zemí, nad zemí i pod vodou, včetně největší jaderné exploze všech dob, 57 megatunové nálože zvané *Car bomba*, odpálené v listopadu 1961.

Ostrovy jsou v současnosti až na pár rybářských osad neobydlené. Podnebí na Jižním ostrově je subarktické, na Severním ostrově arktické. Počasí je většinou oblačné, krátce zde prší téměř každý den. Meteorologické podmínky se mění extrémně rychle, sněhovou vánici může během pár minut vystřídat slunečná obloha, a po ní polární záře...

Barentsovo moře, které omývá Novou Zemi ze západu, má plochu 1,4 miliónu kilometrů čtverečních. Jeho průměrná hloubka činí 250 metrů, maximální pak 650 metrů. Dno je pokryto pískem a bahnem a od západu k východu je přetíná několik příkopů. Největším městem na pobřeží Barentsova moře je Murmaňsk. Třicet kilometrů na sever od Murmaňsku se nachází Vidjajevo, posádkové město severní flotily, a o pár kilometrů severněji jej doplňuje Západní Litsa, základna jaderných ponorek třídy *Borej* a *Tajfun*, nejhroživějších zbraní, jaké kdy lidstvo stvořilo...

To vše Petr Bruner dobře věděl, když ráno 12. července vylézal ze stanu na Jižním ostrově, asi 250 km na sever od průlivu Karská vrata a 50 km na jih od průlivu Matočkin Šar.

Přípravě cesty na Novou Zemi věnoval dva roky. Nejprve oslovil sponzory, bohaté pražské firmy, deníky, cestovatelské magazíny i televizi, ale jeho projekt zaujal jen měsíčník *Out-door*, do kterého přispíval fotografiemi posledních pět let. Nakonec byl rád, že část nákladů za něj převzal právě tento časopis. Zbytek uhradil z vlastní kapsy. Peníze se mu vrátí, jak doufal, až bude zpátky. Nové snímky hodlal zpeněžit jinde, nejlépe v Německu, Rakousku nebo Spojených státech.

Stovky hodin strávil v knihovnách a na internetu, kde hledal informace o oblasti. Mnoho jich nebylo, Nová Země nebyla nikdy turisticky, ekonomicky ani vědecky zajímavá. Snad jen pro armádu měla své kouzlo, ale i to už pomalu vyprchávalo. Nakonec našel vše, co potřeboval, včetně fotografií panenské přírody, nad kterými se tajil dech.

Poslední půlrok už jen zařizoval víza a povolení ke vstupu. Ačkoli Nová Země už nebyla vojenskou oblastí, Rusové sem pouštěli cizince neradi. V jeho případě se to podařilo díky známosti, kterou měl na Ústřední migrační službě Ministerstva vnitra. Ředitelem odboru povolenek pro cizince byl shodou okolností jistý horolezec, kterému Bruner před pár lety zachránil život v Pamíru.

Dál už to šlo jako po másle. Sehnal si speciální lyže a saně, nakoupil jídlo, pití a oblečení. Satelitní telefon a navigační systém GPS si půjčil od kamaráda horolezce, vojenskou mapu Jižního ostrova získal ne úplně legálně přes internet.

Cestu plánoval vnitrozemím ostrova, spíše po jeho západní straně. Měřila kolem čtyř set kilometrů. Začínala na nejjižnějším cípu ostrova v Karských vratech a končila v průlivu Matočkin Šar na severním cípu Jižního ostrova. Tam na něj měl mezi 2. a 8. srpnem čekat motorový člun, který jej dopraví na ostrov Vajgač, odtamtud poletí lehkým letadlem do Archangelska, pak vlakem do Moskvy a nakonec pravidelnou leteckou linkou do Prahy. Plánoval, že na ostrovech stráví maximálně dva měsíce. Pro jistotu si ale zabalil jídlo na sedmdesát dní.

Člověk nikdy neví, co ho potká, uvažoval. Počasí je nepředvídatelné, jídlo se může znehodnotit, vařič pokazit... No a samozřejmě jsem musel vylepšit svou upadající fyzickou kondici, pořádně si dát do těla, abych pochod vůbec zvládl.

Celou zimu a jaro běhal do schodů paneláku, v němž bydlel, se zátěží dvaceti kilogramů v krosně na zádech,

s batohem na zádech běhal i po Praze, ve Stromovce a v Tróji podél Vltavy. Denně uběhl kolem patnácti kilometrů a cítil se fyzicky lépe, než když se vydal na přechod Grónska před třemi lety, nebo když hrál v mládí závodně ragby. Ale teď nebyl v Praze ani v Grónsku, ale v zemi krásnější, než si dokázal představit.

Zarudlé slunce prozářilo nízkou mlhu, na listech vřesu se zatřpytila rosa a někde v dálce zahřmělo.

Bruner se narovnal a náhlý poryv větru ho málem převrátil. Vzápětí ho do uší udeřil řev motorů. Instinktivně padl na břicho a hlavu si přikryl pažemi. Pár set metrů nad ním přelétalo obří transportní letadlo a mířilo k Severnímu ostrovu!

Bruner se pomalu zvedl z mokré trávy a nevěřicně si protřel oči. Ale letadlo bylo skutečné. Jestli si byl něčím jistý, pak tím, že nikde na Nové Zemi není letiště, na němž by mohl přistát *Antonov An-124 Ruslan*, největší sériově vyráběné transportní letadlo světa s rozpětím křídel širším, než je šířka fotbalového hřiště.

Ve tmě ložnice se rozsvítil mobilní telefon. Na displeji stálo:
Moskva, 25. května, 7:13, polojasno, 8 °C.

Vzápětí se ozvala melodie hitu Elvise Presleye *In the Ghetto*.

Dívka schoulená pod peřinou krátce zasténala.

Zrovna dneska! Na katedře přece vědí, že dospávám oslavu narozenin! Nespala jsem ani čtyři hodiny! Ať nepočítají s tím, že bych suplovala za někoho nemocného.

Mobil ztichl, ale Světlana Zarecká věděla, že v telefonu zůstal nahraný vzkaz. Nemělo cenu pokoušet se znovu usnout.

Včera večer to trochu přehnala. S přáteli vystřídali tři restaurace a několik lahví drahého vína. Kolem desáté se přesunuli na Galavečer sportu v Lužnikách, kde se vyhlašoval armádní sportovec roku a proběhl mistrovský zápas v boxu.

Po půlnoci oslavu zakončili v nočním klubu, pila se hlavně vodka a rum, a s doplňováním minerálů nebo vody se nikdo neobtěžoval.

Ztěžka se otočila na záda, paže jí bezvládně klesly na prostěradlo.

Připadám si jako ten boxer, co dostal K.O. v jedenáctém kole...

Minutu jen tak zírala do stropu.

Vstávej!

Spustila nohy z postele, došourala se k oknu ložnice a obývacího pokoje v jednom a vytáhla roletu. Pronikavé ranní světlo ji oslepilo a bolestivě píchlo ve spáncích.

Bože. Budu si muset vzít nějaké prášky...

Bydlela v malém, ale útulném bytě 1+1 v sedmém patře činžovního domu nedaleko Kazaňského nádraží. Byt byl její, šetřila na něj dva roky. V éře Sovětského svazu žily v jednom bytě často tři nebo i čtyři rodiny. Světlana si byla jistá, že takovou situaci by nesnesla.

Soukromí je pro mě nade vše. Naštěstí časy se mění.

Občas si k sobě zvala návštěvy, když na ni příliš doléhala pošmourná podzimní moskevská rána nebo nezahojené jizvy na duši, většinou přátele z tréninkového centra, kolegy z fakulty, bývalé spolužáky a spolužačky nebo náhodné milence. Ty poslední spíš výjimečně. Nikdo z nich se nezdržel déle než jednu noc. Zatím si nepřála navázat dlouhodobější vztah. Kvůli jejím pracovním povinnostem to vlastně ani nebylo možné.

Na opravdovou lásku mám ještě čas...

Za oknem se rozkládalo velkoměsto s desíti milióny obyvatel, největší, nejlidnatější a bohužel také nejdražší město *Starého kontinentu*. První písemná zmínka o Moskvě pocházela z 12. století. Kníže Jurij Dolgorukij tehdy zabavil země-

dělský dvorec Kučkovo a přejmenoval jej na Moskvu podle řeky, která protékala v jeho blízkosti.

Od té doby se město neuvěřitelně změnilo. Panoramatu ze Světlanina bytu dominoval 540 metrů vysoký televizní vysílač Ostankino a více než stometrová stupňovitá věž Lomonosovovy univerzity, pomník komunistické architektury padesátých let dvacátého století. Ale Světlana si monstrózní šedivou budovu univerzity zamilovala. Jak by ne, když pracovala na tamější katedře geologie jako řádný doktorand.

Narodila se v malé vesničce na břehu Donu. Její otec, poručík Rudé armády, padl na samém konci války v Afghánistánu, deset let dlouhém, zbytečném a krvavém konfliktu, při kterém bylo zmařeno na 15 000 ruských životů a který vedl k bojkotu moskevské olympiády. Pak přišla *perestrojka* a rozpad Sovětského svazu. Gorbačova vystřídal Jelcin, režim se uvolnil, Světlanin starší bratr Dimitrij se zapletl s překupníky zbraní a skončil na dvacet pět let za mřížemi kdesi na Dálném východě.

Světlana zůstala sama s matkou, která měsíc co měsíc propíjela rentu po manželovi i dceřin sirotčí důchod, a trestala dívku řemenem při každé příležitosti. Ve třinácti Světlana utekla ke kamarádce a ve čtrnácti odešla na Střední polytechnickou školu ve Voroněži, kde bydlela na internátě. Do svého nevlídného domova se už nikdy nevrátila. Proč taky? Ve škole ji uchvátily zeměpis a fyzika. Viděla v nich budoucnost a šla si neochvějně za svým cílem: v devatenácti úspěšně složila přijímací zkoušky na geologii a regionální geografii Přírodovědecké fakulty Lomonosovovy univerzity, a po pěti letech ji absolvovala s červeným diplomem, což jí vyneslo nabídku asistentského místa na katedře geologie.

Nabídku bez váhání přijala, i když z platu asistenta se příliš vyžít nedalo. V současnosti pracovala na katedře třetím rokem, vedla dvakrát týdně cvičení z geologie pro první roční-

ky a pomáhala vedoucímu katedry s administrativou a sháněním grantů. V létě jezdila v roli vědeckého konzultanta na Sibiř, která ji naprosto okouzila syrovou krásou, s jednou německou firmou specializovanou na super hluboké geologické vrty.

A přitom neustále odrážela nabídky studentů na společnou večeři, za což si vysloužila několik nelichotivých přezdívek.

Ale pořád to bylo lepší než se pak dočíst na Facebooku univerzity, že „*Zarecká je v posteli dřevo!*“ nebo naopak: „*Zarecká má perfektní zadek a je skvělá v posteli!*“, což by bylo svým způsobem ještě horší.

Hoši, máte smůlu, pomyslela si, i když si občas představovala, jaké by to bylo s tím nebo oním studentem, pokud by se rozhodla dvoření podlehnout...

Ve svých čerstvých devěťadvaceti letech ale měla důležitější věci na práci. Například konečně dopsat disertaci o proměnách geologických poměrů severní Sibíře.

Nebo si dát po ránu horké kakao.

Zamířila do malé kuchyňky. Kakao milovala. Zato kávu nemusela. Mikrovlnka zacinkala a bytem se rozšířila známá, opojně sladká vůně. Posadila se na židli a dlouhými doušky si vychutnávala báječný nápoj, její opravdový životabudič.

Okamžitě ucítila v žilách příliv energie a dobré nálady.

Prázdný hrnek odložila do myčky a vrátila se do ložnice. Před zrcadlem si odhrnula z čela dlouhé světlé vlasy a upravila padající ramínka. Jestli byla na něco pyšná, pak na svou inteligenci, díky níž získala akademickou pozici. I když dnes ráno její modré bystré oči vypadaly unaveně a přepadle.

Z toho se vyspím.

A také byla hrdá na svou štíhlou, sportovní postavu. Neposlušná ramínka noční košile jí opět sklouzla k loktům. Tentokrát se na svůj obraz usmála.

Mužům by se takový pohled určitě líbil. Kdyby tady ovšem nějací byli! Pořádného a slušného chlapa aby člověk pohledal...

Její úsměv pohasl, jakmile na mobilu otevřela zprávu, která ji vzbudila. Nepsal jí žádný kolega ani dotěrný student, zapomnětlivá sekretářka nebo některá ze tří čtyř kamarádek, které si tu našla. Světlana totiž měla ještě jedno zaměstnání, mnohem delikátnější práci, o níž neměl nikdo na univerzitě ani tušení.

Moskva je drahá, a mladé děvče musí z něčeho žít a platit byt...

Ta zpráva nebyla žádný vzkaz, ale rozkaz.

Rozkaz přímo z nejvyšších míst ministerstva obrany. Měla se sbalit na cestu na sever a za dvě hodiny čekat na letišti.

Z předsíně se k jejím nohám přišoural Tom, šedý kocourek s modrozelenýma očima. Otřel se o ni a krátce zamručel. Našla ho před čtrnácti dny ve společných prostorách panelového domu a neměla srdce jej vyhodit na ulici. Krátce se s ním pomazlila.

Navíc Tom se choval jako opravdový gentleman. Když se převlékala z pyžama do spodního prádla a letních šatů, otočil se k ní zády.

„Co s tebou, fešáku?“ zeptala se, když byla hotová. „Budeš muset zase na chvíli k paní domovnici. Panička musí odjet, víš?“

Snažila se o bezstarostný tón, ale někde hluboko uvnitř cítila úzkost.

Tohle bude má poslední mise, slíbila si. Je načase začít s normálním životem.

Major Michajlov, personalista 3. samostatné gardové brigády zvláštního určení Středního vojenského okruhu v Toljatti, pročítal podruhé dopis, který mu přišel dnes ráno.